

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

8 januari 2018

WETSVOORSTEL

**in verband met de verandering van
de vermelding “uit de echt gescheiden”
in de administratieve akten**

(ingediend door de heer Eric Thiébaud c.s.)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

8 janvier 2018

PROPOSITION DE LOI

**relative à la modification de
la mention “divorcé(e)”
dans les actes administratifs**

(déposée par Eric Thiébaud et consorts)

SAMENVATTING

Mensen die uit de echt gescheiden zijn, krijgen momenteel in tal van op hen betrekking hebbende administratieve documenten de vermelding “uit de echt gescheiden”. Ook weduwen en weduwnaars krijgen steevast de vermelding “weduwe/weduwnaar” achter hun naam.

De indieners constateren dat heel wat mensen die situatie als stigmatiserend of zelfs krenkend ervaren.

Met dit wetsvoorstel willen zij derhalve in die documenten opnieuw de vermelding “ongetrouwd” zien staan, zonder echter de rechten van derden te schenden.

RÉSUMÉ

Actuellement, les personnes divorcées voient apparaître la mention “divorcé(e)” dans bon nombre d’actes administratifs les concernant. Il en va de même pour les veufs et veuves qui voient apparaître la mention “veuf(ve)”.

Les auteurs constatent que de nombreuses personnes vivent cette situation comme stigmatisante ou douloureuse.

La présente proposition de loi leur permet donc de faire réapparaître la mention “célibataire” sur les documents concernés, tout en préservant les droits des tiers.

**TER VERVANGING VAN HET VROEGER RONDGEDEELDE
STUK**

**EN REMPLACEMENT DU DOCUMENT DISTRIBUÉ
PRÉCÉDEMMENT**

7729

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GO!	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire
Vuye&Wouters	:	Vuye&Wouters

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:	Abréviations dans la numérotation des publications:
DOC 54 0000/000: Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000: Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Questions et Réponses écrites
CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV: Beknopt Verslag	CRABV: Compte Rendu Analytique
CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN: Plenum	PLEN: Séance plénière
COM: Commissievergadering	COM: Réunion de commission
MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail : publicaties@dekamer.be	Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.lachambre.be courriel : publications@lachambre.be
De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier	Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 53 3272/001. Tijdens de eerste behandeling van die tekst hebben de beroepsverenigingen diverse opmerkingen uitgebracht; daar werd rekening mee gehouden bij de redactie van het voorliggende wetsvoorstel.

Het Rijksregister van de natuurlijke personen is een essentieel instrument om de bevolking te beheren, de rechten van de burger te behoeden en te zorgen voor goed bestuur. Niet alleen is het relevant om over de bevolking statistische kennis te vergaren (aan de hand waarvan het beleid in diverse sectoren kan worden gestuurd (van het lokale tot het federale niveau), het verstrekt aan bepaalde burgers ook de gegevens die ze nodig hebben om hun rechten tegenover derden te doen gelden. Dat is in het bijzonder het geval voor de in de registers van de burgerlijke stand voorkomende vermeldingen. Daarom noteert het rijksregister voor elke persoon zijn burgerlijke staat. Die vermelding is ook opgeslagen in de chip van de elektronische identiteitskaarten.

Het gebruik wil echter dat de burgerlijke staat van een natuurlijke persoon incrementeel wordt bepaald door de laatste op hem betrekking hebbende akte van de burgerlijke stand. Zo heeft iemand die uit de niet-gehuwde staat treedt, niet langer de mogelijkheid daarop terug te komen: hij of zij wordt op het vlak van burgerlijk staat ofwel als "gehuwd", ofwel als "weduwnaar/weduwe" of nog als "uit de echt gescheiden" beschouwd, totdat een nieuwe tweerelatie opnieuw een wijziging meebrengt van de laatste inschrijving in het Rijksregister

De evolutie van de maatschappij en de zeden noopt nochtans tot de constatering dat het instituut "huwelijk" niet langer wordt gezien als iets dat noodzakelijkerwijs een heel leven stand moet houden, alsook dat uit de echt scheiden courant is geworden.

Ter herinnering: in 2010 telde men 42 000 huwelijken en 28 900 echtscheidingen, wat erop duidt dat het huwelijk door een groot segment van de bevolking als contractueel van aard en bijgevolg als herroepbaar wordt gezien.

De vermelding "uit de echt gescheiden" heeft vandaag nog altijd een negatieve bijklank en wordt door veel uit de echt gescheiden mensen als stigmatiserend gepercipieerd, met name op administratief vlak. Die omstandigheid behoort namelijk tot de strikt persoonlijke levenssfeer en het feit dat men ze telkens moet

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, en y intégrant les remarques déjà formulées par les associations professionnelles lors du premier examen de ce texte, la proposition de loi DOC 53 3272/001.

Le registre national des personnes physiques est un outil essentiel dans la gestion de la population, la garantie des droits des citoyens et la bonne administration. Outre l'intérêt qu'il présente pour la connaissance statistique de la population (qui permet d'orienter les politiques menées dans divers secteurs, du niveau local au niveau fédéral), il donne également les renseignements nécessaires à certains citoyens pour faire valoir leurs droits à l'égard de tiers. C'est notamment le cas pour les mentions figurant dans l'état civil. Pour cette raison, le registre précité prévoit d'enregistrer, pour chaque personne inscrite, son état civil. Cette mention figure également sur la puce des cartes d'identité électroniques.

Toutefois, la coutume veut que l'état civil d'une personne physique soit déterminé de manière incrementielle par le dernier acte d'état civil le concernant. De cette manière, une personne sortant de l'état de célibataire n'a plus la possibilité d'y revenir: elle sera considérée sur le plan de l'état civil soit comme "marié(e)", soit "veuf/veuve", soit "divorcé(e)", jusqu'à ce qu'une nouvelle union vienne modifier à nouveau la dernière inscription au registre précité.

Pourtant, l'évolution de la société et des mœurs doit faire constater que le mariage n'est plus une institution perçue comme devant nécessairement durer toute la vie et que le recours au divorce est devenu un fait commun.

On se souviendra que, pour l'année 2010, on dénombrait 42 000 mariages pour 28 900 divorces, ce qui montre assez le caractère contractuel, et donc révocable, de cette institution pour une large part de la population.

La mention "divorcé(e)" est, aujourd'hui encore, connotée négativement et perçue comme stigmatisante par un grand nombre de divorcés, notamment sur le plan administratif. Un tel état relève de la stricte vie privée et le fait de devoir l'annoncer à chaque sollicitation d'état civil, parfois de nombreuses années après la fin

vermelden bij elk aan de burgerlijke stand gericht verzoek, vaak jaren nadat aan dat huwelijk een einde is gekomen, wordt terecht als overdreven ervaren.

De indieners gaan uit van de overweging dat het niet wenselijk is de vermelding van een echtscheiding uit het Rijksregister te schrappen, omdat die informatie noodzakelijk is om de rechten van derden dan wel de rechten die aan derden kunnen worden tegengeworpen te waarborgen. Voorts wordt rekening gehouden met diverse adviezen, zoals dat van de GAPEC (*Groupement des Agents Populations État Civil*) van 18 maart 2014 en dat van de VLAVABBS (Vlaamse Vereniging van Ambtenaren en Beambten van de Burgerlijke Stand vzw); die adviezen werden op 21 maart 2014 besproken tijdens de vergadering van de commissie voor de Binnenlandse Zaken. Op grond van een en ander wordt met dit wetsvoorstel de inhoud van het eerdere wetsvoorstel bijgestuurd: er wordt voorzien in een betere bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen, zonder de oorspronkelijke doelstelling uit het oog te verliezen, te weten iemands burgerlijke staat afstemmen op diens persoonlijke situatie, en niet langer op een band uit het verleden die inmiddels niet langer bestaat. Bij dit alles wordt niet geraakt aan de huidige organisatie van de registers.

Door aldus te handelen, kunnen uit de echt gescheiden personen die dat wensen er zeker van zijn dat ze bij elk contact met administratieve diensten niet langer worden geconfronteerd met een soms heel pijnlijke herinnering aan een huwelijk dat geen stand gehouden heeft.

Die redenering kan ook worden toegepast op mensen die een echtgenoot hebben verloren, al zijn er vermoedelijk minder die een statuswijziging wensen.

De terugkeer tot de status van niet-gehuwde persoon kan immers een onderdeel zijn van het rouwverwerkingsproces. Vandaar de relevantie om die mogelijkheid ook voor weduwen en weduwnaars open te stellen. Aldus wordt tevens tegemoet gekomen aan de behoefte die mensen gevoelen hun burgerlijke staat te bepalen in het licht van hun persoonlijke situatie, en niet langer op grond van een in het verleden met iemand anders aangegane band.

du mariage concerné, est perçu à juste titre comme excessif.

Les auteurs estiment cependant qu'il ne serait pas souhaitable de voir disparaître du registre précité la mention d'un divorce, du fait qu'une telle mention est nécessaire à la garantie des droits des tiers ou des droits opposables à des tiers et considérant les avis rendus, tant par le GAPEC (*Groupement des Agents Populations État Civil*) le 18 mars 2014, que par la VLAVABBS (*Vlaamse Vereniging van Ambtenaren en Beambten van de Burgerlijke Stand vzw*) examinés en commission de l'Intérieur en date du 21 mars 2014, la présente proposition de loi fait évoluer la proposition de loi initiale de telle sorte qu'elle permette à la fois de renforcer la protection de la vie privée des personnes concernées et de rencontrer l'objectif initial, à savoir de centrer l'état civil d'une personne sur sa situation personnelle plutôt que sur un lien passé et dissout, sans pour autant apporter de modification à l'organisation actuelle des registres.

De cette manière, les divorcés qui le désirent pourront s'assurer que le souvenir, éventuellement douloureux, d'une union passée ne leur soit pas rappelé à chaque démarche administrative.

Si le nombre de cas concernés est probablement moindre, un tel raisonnement peut également être valable pour les personnes en situation de veuvage.

En effet, le principe de revenir au statut de célibataire peut être un élément du processus de deuil. Il est dès lors pertinent d'ouvrir également cette possibilité aux veufs et aux veuves. Ceci rencontre également le souci de définir son état civil par rapport à sa situation propre, et non plus en fonction d'un lien passé contracté avec une autre personne.

De minister van Binnenlandse Zaken is bevoegd inzake het Rijksregister van de natuurlijke personen. In die hoedanigheid is hij gemachtigd om, bij koninklijk besluit, de lijst op te stellen met de documenten in verband waarmee de mededeling van de burgerlijke staat van een burger echt nodig is.

Le ministre de l'Intérieur, dans le cadre de ses compétences relatives à la tenue du Registre national des personnes physiques, est habilité à établir la liste des documents pour lesquels la communication de l'état civil d'un citoyen est strictement nécessaire, par la voie d'un arrêté royal.

Eric THIÉBAUT (PS)
Laurent DEVIN (PS)
André FRÉDÉRIC (PS)
Fabienne WINCKEL (PS)
Nawal BEN HAMOU (PS)
Julie FERNANDEZ FERNANDEZ (PS)
Emir KIR (PS)

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

§ 1. De Koning bepaalt de lijst met de documenten in verband waarmee de mededeling van de burgerlijke staat van een burger echt nodig is.

§ 2. De diensten die toegang hebben tot het Rijksregister van de natuurlijke personen of tot de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid maken op hun documenten geen melding van de burgerlijke staat van personen, behalve op de documenten die zijn opgenomen in de in § 1 bedoelde lijst.

§ 3. Bij de mededeling van de burgerlijke staat op de documenten die zijn opgenomen in de in § 1 bedoelde lijst wordt de staat "uit de echt gescheiden" of "weduwnaar/weduwe" aangegeven door de vermelding "ongetrouwd sinds", gevolgd door de datum waarop het vonnis waarmee een einde aan het huwelijk werd gemaakt dan wel de overlijdensdatum van de gestorven echtgenoot werd geregistreerd.

4 december 2017

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

§ 1er. Le Roi fixe la liste des documents pour lesquels la communication de l'état civil d'un citoyen est strictement nécessaire.

§ 2. En dehors des documents repris sous la liste visée au § 1er, les instances qui ont accès au Registre national des personnes physiques ou à la Banque Carrefour de la Sécurité Sociale ne feront pas mention de l'état civil des personnes intéressées sur les documents qu'ils produisent.

§ 3. Lors de la communication de l'état civil dans les documents visés au § 1er, la communication d'un état de divorcé ou de veuvage se fera par la mention "célibataire depuis le" suivie de la date de l'enregistrement du jugement actant la fin du mariage, ou de la date du décès du conjoint disparu.

4 décembre 2017

Eric THIÉBAUT (PS)
 Laurent DEVIN (PS)
 André FRÉDÉRIC (PS)
 Fabienne WINCKEL (PS)
 Nawal BEN HAMOU (PS)
 Julie FERNANDEZ FERNANDEZ (PS)
 Emir KIR (PS)